

Biblioteka Tarnów Opolski.

Dnia 13.07.2021 roku – „Dzień z książką; Książka, którą warto przeczytać”.

Temat spotkania : „Lem i inni w pojęciu zmian w dziejach ludzkości”.

Moderator spotkania : dr nauk humanistycznych Elżbieta Skrzypek.

Na dzisiejszym spotkaniu wróciliśmy do dalszego ciągu tematu z dnia 29.06.2021 roku.

Moderator spotkania zaczęła od omówienia, jak funkcjonuje w obszarze nauki historia społeczna (przeszłość w kontekście społecznym). Jak możemy określeniem "społeczna" opatrzyć futurologię (przyszłość w kontekście społecznym).

"Futurologia społeczna" przewiduje więc społeczeństwo oparte na wiedzy, w którym w stosunku do fali (zmiany) industrialnej zachodzą takie przekształcenia:

- przejście z kapitału finansowego na kapitał wiedzy;

- zmiana w pozycji społecznej zależy nie od stanu konta lecz od posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji;

- odejście od przemysłu ciężkiego na rzecz wszelkiego rodzaju usług (m.in. edukacyjnych, informatycznych);

- odejście organów kontrolnych z nadzoru na współpracę.

Pojęcie globalizacji wywiedzione od Marshalla McLuhana sprowadza świat do "globalnej wioski" i jest ona możliwa dzięki pokonaniu bariery czasu i przestrzeni, zbliżeniu i skróceniu dystansu między ludźmi poprzez Internet i portale społecznościowe. Globalizacja doprowadziła też do westernizacji świata i unifikacji. Ludzkie uczucie osamotnienia nie zniknęło jednak, a pandemia wzmocniła poczucie izolacji.

Wizje przyszłości stanowią też temat literatury i filmu. Obok niekwestionowanego mistrza i klasyka gatunku S. Lema warto przypomnieć dystopie (dystopia to przeciwieństwo utopii) Orwella – "Rok 1984", "Wiat aspidistra".

W latach 30. XX wieku powstała powieść Aldousa Huxleya "Nowy wspaniały świat".

W sztuce filmowej najstarszym obrazem przedstawiającym marzenia człowieka o kosmicznych podróżach jest film Meliesa z 1902 roku pt. "Podróż na księżyc" z 1902 r. Warto przypomnieć klasyczne filmy przedstawiające dystopijne wizje przyszłości jak "Metropolis" Fritza Langa z r.1927 czy "Fahrenheit 451" Francisa Truffaut'a z r.1966. W kinematografii polskiej do dziś wrażenie robi obraz – nawiązujący do klasycznej powieści H. G. Wellsa "Wojna światów" z 1898 r. Film Piotra Szulкина pod tym samym tytułem.

Gatunek fantastyczno naukowej (SF) powieści w Polsce reprezentują, by wymienić najbardziej poczytnych: Janusz Zajdel, Jacek Dukaj, Andrzej Sapkowski. Niewątpliwie genialnym wizjonerem był jednak Stanisław Lem, który przewidział istnienie m.in. audiobooków, tabletów, telefonów komórkowych, wirtualną rzeczywistość, czy gry imitujące prawdziwy świat. 10.07.br odbyła się pierwsza komercyjna podróż w kosmos. A na naszych oczach zniknął telegraf.

Monika Silarska

